

سه ماه زمستان و جمع‌بندی ۱۳۹۷

گزارش بخشی از موارد نقض حقوق بشر در کردستان ایران

کانون حقوق بشر

کردستان ایران

گزارش شماره ۴ - ۱۳۹۷

مشخصات نشریه:
گزارش موارد نقض حقوق بشر
در کردستان ایران

شماره و فصل: گزارش شماره ۴
سه ماه زمستان و جمع‌بندی ۱۳۹۷

زبان:
فارسی - انگلیسی - کردی

سردبیر:
علی بداغی
گرافیک:
مراد بهرامیان

چاپ و نشر:
کانون حقوق بشر کردستان ایران

ایمیل:
ikhrc1@gmail.com
وبسایت:
www.fa.chawnews.com

گزارش بخشی از موارد نقض حقوق بشر در کردستان توسط نیروهای مسلح و نهادهای امنیتی جمهوری اسلامی در فصل زمستان سال ۱۳۹۷

در ادامه‌ی نقض سیستماتیک حقوق بشر در کردستان ایران توسط قوه‌ی قضائیه و دستگاه‌ها و نهادهای سیاسی و امنیتی جمهوری اسلامی، طی سه‌ماهه‌ی زمستان ۹۷ نیز، دست‌کم ۳۵۵ مورد خشن نقض حقوق بشر رخ داده است. در حالیکه کشتار کولبران و کسبه‌ی مناطق مرزی بخشی اساسی از موارد نقض حقوق بشر در کردستان است، طی سه‌ماهه‌ی زمستان امسال نیز حداقل ۶۷ کولبر و کاسبکار کورد با شلیک مستقیم نیروهای مسلح جمهوری اسلامی کشته و زخمی شده‌اند، و یا به‌دلیل تعقیب و گریز از سوی این نیروها جان خود را از دست داده‌اند.

براساس اطلاعات مرکز حقوق بشر کردستان ایران از این ۶۷ تن از آنان با شلیک مستقیم نیروهای مسلح جمهوری اسلامی، انفجار مین و سقوط از ارتفاع کشته؛ و نیز ۴۹ تن از آنان زخمی شده‌اند.

کشته و زخمی شدن ۶۷ کولبر و کاسبکار طی سه ماه زمستان امسال در حالی است که در فصول بهار، تابستان و پاییز سال ۹۷ نیز، ۱۷۵ کولبر در مناطق مرزی کردستان قربانی سیاست خصمانه و کردکشی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی شده‌اند و در مجموع ۲۴۲ کولبر کرد با شلیک مستقیم، انفجار مین، سقوط از بلندی به‌دلیل تعقیب نیروهای مسلح و همچنین سرمازدگی زخمی شده و یا جان خود را از دست داده‌اند.

طی مدت سه‌ماهه‌ی زمستان امسال تا آنجا که منابع خبری بر آن صحنه گذاشته‌اند و در این باره به اطلاعات مربوطه دست یافته‌اند، ۱۷۷ فعال و کنشگر سیاسی و مدنی در کردستان به اتهام فعالیت سیاسی و هواداری از احزاب سیاسی کردستان بازداشت و روانه‌ی زندان شده‌اند. از میان این تعداد از افراد برخی از آنان پس از بازجویی‌های ابتدایی تا برگزاری دادگاهشان با قید وثیقه و به‌صورت موقت آزاد شده‌اند و ۵۲ تن از آنان پس از دادگاهی، متحمل احکام ۶ ماهه تا حکم طولانی مدت ۳۰ سال حبس شده‌اند، و نیز دو زندانی دیگر کرد به اتهام فعالیت امنیتی علیه رژیم محکوم به اعدام گشته‌اند؛ این ۵۲ زندانی که در دادگاهی ناعادلانه‌ای محکوم شده‌اند، در مجموع ۲۰۷ سال و ۶ ماه (مجموعاً ۲۴۹۰ ماه) حکم حبس برایشان صادر گردیده است. بازداشت و صدور حکم ۱۷۷ فعال و کنشگر سیاسی کرد در فصل زمستان در حالیست که در مجموع ۹ ماه گذشته ۴۶۴ تن از شهروندان عادی و فعالان مدنی و سیاسی از سوی دستگاه‌های امنیتی به اتهام اقدام و فعالیت امنیتی علیه جمهوری اسلامی

هر انسانی سزاوار و محق به دسترسی مؤثر به مراجع دادرسی از طریق محاکم ذی‌صلاح ملی در برابر نقض حقوق اولیه‌ای است که قوانین اساسی یا قوانین عادی برای او برشمرده و به او ارزانی داشته‌اند.

(ماده‌ی ۸ اعلامیه‌ی جهانی حقوق بشر)

ایران و مصالح و منافع این رژیم دستگیر شده بودند؛ و بر این اساس نهادهای امنیتی طی امسال مجموعاً ۶۴۱ تن را بازداشت و زندانی کرده‌اند.

قوه قضائیه جمهوری اسلامی طی سه ماهه زمستان امسال حکم اعدام ۷ زندانی کرد که بیشتر آنان در رابطه با قتل عمد بوده را صادر کرده است. شایان ذکر است که قوه قضائیه جمهوری اسلامی در فصل بهار ۸ زندانی کرد، در فصل تابستان ۲۵ زندانی و در سه ماهه پاییز نیز ۹ زندانی کرد اعدام شده بودند، بر این اساس آمار اعدام‌های امسال در کردستان حداقل ۴۹ تن بوده است.

در همان سه ماهه زمستان دست کم ۱۹ تن به سبب انفجار مین کشته و زخمی شده‌اند که مرکز حقوق بشر کردستان ایران هویت ۱۲ تن از آنان را آشکار کرده است. سه تن از آنان در شهرهای دهلران و قصر شیرین کشته شده‌اند و ۹ تن دیگر نیز به همین دلیل در مناطق مرزی زخمی و معلول شده‌اند. همچنین با در نظر گرفتن این که در سه فصل بهار، تابستان و پاییز نیز ۶۵ تن دیگر در کردستان به دلیل انفجار مین کشته و زخمی شده‌اند، تعداد قربانیان انفجار مین در امسال دست کم ۸۴ تن بوده است؛ اما مطمئناً آمار دقیق قربانیان انفجار مین سه این دلیل که پایگاه‌های رسمی خبر از انتشار آن سر باز می‌زنند و یا نام آنان را آشکار نمی‌کنند- از این تعداد که مرکز حقوق بشر کردستان به ثبت رسانده، بسیار بیشتر است.

خودکشی در کردستان پدیده‌ی اسفبار دیگری است که به دلیل نبود حقوق و همچنین به حاشیه راندن کردستان از سوی حکومت، ضرر و زیان آن به نسبت سایر مناطق ایران ملموس‌تر است. آمارهای مرکز حقوق بشر کردستان حکایت از آن دارد که در مدت سه ماه زمستان امسال تا آنجا که مشخص و رسانه‌ای شده است، بیش از ۸۵ فرد در کردستان اقدام به خودکشی کرده‌اند که متأسفانه اقدام ۵۲ تن از آنان منجر به فوت شده است؛ که ۲۸ مورد مربوط به زنان و ۲۴ مورد دیگر مربوط به مردان بوده است. اطلاعات مرکز حقوق بشر نشان می‌دهد که در ۹ ماه گذشته، ۱۱۸ فرد در کردستان خودکشی نموده‌اند و بر این اساس ۱۷۰ تن از آن صدها نفری که به دلایل گوناگون همچون فقر و مشکلات خانوادگی اقدام به خودکشی کرده‌اند، متأسفانه اقدامشان با موفقیت همراه بوده و به زندگی خود پایان داده‌اند.

در مدت زمستان امسال دست کم ۱۲ کارگر کرد به دلیل حوادث کار جان خود را از دست داده‌اند. در فصل بهار ۱۰ کارگر، طی سه ماهه تابستان ۱۱ کارگر و در فصل پاییز نیز ۸ کارگر کرد از منظر حوادث کار جانشان را از دست داده‌اند. بر این اساس تعداد کسانی که سوانح کار منجر به مرگ ایشان گشته ۴۱ تن می‌باشد. این آمار جدای از آن صدها فردی است که به هنگام کار به دلایل مختلف دچار حادثه و در نهایت زخمی یا معلول می‌شوند. تداوم مرگ و جرح کارگران در کردستان به دلیل حوادث کار در حال است که تنها ۱۰ درصد این کارگران که به هنگام کار دچار سوانح کار می‌شوند دارای بیمه هستند، و ۹۰ درصد از آنان، به ویژه کارگران ساختمانی تحت پوشش هیچگونه بیمه‌ای نیستند.

آمار و اطلاعاتی که مرکز حقوق بشر کردستان در مورد نقض حقوق بشر در مناطق کردنشین ایران انتشار داده صرفاً شامل آن بخش از مواردی می‌شود که اخبار و اطلاعات آن آشکارا رسانه‌ای شده‌اند و از سوی منابع موثق بدان اشاره شده است، در غیر این صورت این مرکز بر آن باور است که آمار دقیق نقض حقوق بشر در کردستان توسط جمهوری اسلامی بسیار بیش از آمار است که منتشر شده است.

هر کسی به عنوان عضوی از جامعه حق دارد از امنیت اجتماعی برخوردار بوده و از راه کوشش در سطح ملی و همیاری بین‌المللی با سازماندهی منابع هر مملکت، حقوق سلب ناپذیر اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی خویش را برای حفظ حیثیت و رشد آزادانه شخصیت خویش، به دست آورد.

(ماده ۲۲ اعلامیه جهانی حقوق بشر)

نمودار زیر حاوی جزئیات بیشتری است درباره‌ی گزارش مذکور:
اطلاعات در خصوص کشته و زخمی شدن کولبران و کاسبکاران کرد در سه ماهه‌ی زمستان سال

ردیف	مشخصات	ساکن	نوع زیان	چگونگی حادثه	تاریخ
۱	علی مامویسی	سردشت	زخمی شده است	هدف تیراندازی نیروهای مسلح رژیم قرار گرفته است	۱۳۹۷/۱۰/۰۱
۲	رحمان مامدی	اشنویه	زخمی شده است	هدف تیراندازی نیروهای مسلح رژیم قرار گرفته است	۱۳۹۷/۱۰/۰۱
۳	ابراهیم محمدرحیم	سقز	زخمی شده است	در مناطق مرزی سردشت هدف تیراندازی نیروهای مسلح رژیم قرار گرفته است	۱۳۹۷/۱۰/۰۳
۴	عطا محمدزاده	سقز	زخمی شده است	در مناطق مرزی سردشت هدف تیراندازی نیروهای مسلح رژیم قرار گرفته است	۱۳۹۷/۱۰/۰۳
۵	فرشاد میرزایی	خوی	زخمی شده است	هدف تیراندازی نیروهای مسلح رژیم قرار گرفته است	۱۳۹۷/۱۰/۰۳
۶	ستار خضری	سردشت	زخمی شده است	هدف تیراندازی نیروهای مسلح رژیم قرار گرفته است	۱۳۹۷/۱۰/۰۳
۷	یاسین رحیمی	بانه	کشته شده است	به‌علت تعقیب و گریز از سوی نیروهای مسلح رژیم و سقوط از ارتفاعات در رودخانه زله غرق شده است	۱۳۹۷/۱۰/۰۴
۸	حمید ...	بانه	زخمی شده است	در منطقه هنگ‌زال بانه هدف تیراندازی نیروهای مسلح رژیم قرار گرفته است و به سختی زخمی شده است	۱۳۹۷/۱۰/۰۶
۹	زبیر رحیمی	ارومیه	زخمی شده است	در منطقه‌ی دالانپر هدف تیراندازی نیروهای مسلح رژیم قرار گرفته است	۱۳۹۷/۱۰/۰۸
۱۰	آمانج شکری	نوسود	زخمی شده است	هدف تیراندازی نیروهای مسلح رژیم قرار گرفته است	۱۳۹۷/۱۰/۱۲

تمام افراد بشر آزاد به دنیا می‌آیند و از لحاظ حیثیت و حقوق با هم برابرند. همه دارای عقل و وجدان می‌باشند و باید نسبت به یکدیگر با روح برادری رفتار کنند.
(ماده ۱ اعلامیه جهانی حقوق بشر)

۱۳۹۷/۱۰/۱۳	بدون اینکه کوله‌باری داشته باشد هدف تیراندازی مستقیم نیروهای مسلح قرار گرفته و کشته شده است	کشته شده است	ارومیه	یعقوب نیک‌سیرت	۱۱
۱۳۹۷/۱۰/۱۲	هدف تیراندازی نیروهای مسلح رژیم قرار گرفته است	زخمی شده است	بانه	صابر محسنی	۱۲
۱۳۹۷/۱۰/۱۴	هدف تیراندازی نیروهای مسلح رژیم قرار گرفته است	زخمی شده است	پیرانشهر	امید ایراندوست	۱۳
۱۳۹۷/۱۰/۱۵	پدر دو فرزند و در کوهستان‌های کانی‌خدا به‌علت سرمازدگی جان باخت است	کشته شده است	پیرانشهر	یوسف محمدی‌اصل	۱۴
۱۳۹۷/۱۰/۱۵	از سوی نیروهای مسلح رژیم در پایگاه پرودک هدف تیراندازی قرار گرفته است	زخمی شده است	سومای ارومیه	نحو عبادی	۱۵
۱۳۹۷/۱۰/۱۷	در مناطق مرزی سردشت به‌علت سقوط از ارتفاع کشته شده	کشته شده	مهاباد	هیدی فقه‌محمودی	۱۶
۱۳۹۷/۱۰/۱۸	پدر دو فرزند هدف تیراندازی مسقیم نیروهای مسلح رژیم قرار گرفته و زخمی شده است	زخمی شده است	بانه	حسن رسولی	۱۷
۱۳۹۷/۱۰/۱۹	هدف تیراندازی نیروهای مسلح رژیم قرار گرفته است و از ناحیه‌ی پا زخمی شده است	زخمی شده است	ارومیه	عقیل ابراهیمی	۱۸
۱۳۹۷/۱۰/۲۰	هدف تیراندازی مسقیم نیروهای مسلح رژیم قرار گرفته و زخمی شده است	زخمی شده است	بانه	هدایت محمدی	۱۹
۱۳۹۷/۱۰/۲۰	هنگام تعقیب و گریز از سوی نیروهای رژیم از ارتفاعات سقوط کرده و در نتیجه ۳ مهره از ستون فقراتش شکسته است	زخمی شده است	بانه	ابراهیم احمدیان	۲۰
۱۳۹۷/۱۰/۲۲	هدف تیراندازی نیروهای مسلح رژیم قرار گرفته است	زخمی شده است	سردشت	شهریار خضری	۲۱
۱۳۹۷/۱۰/۲۲	در ارتفاعات سلماس در سرما گرفتار شده و دچار سرمازدگی شده است	کشته شده است	سلماس	ایوب امینی	۲۲
۱۳۹۷/۱۰/۲۳	در مرز هنگ‌گزال بانه هدف تیراندازی نیروهای مسلح رژیم قرار گرفته است	زخمی شده است	بانه	کارزان امین‌زاده	۲۳
۱۳۹۷/۱۰/۲۳	در مرز هنگ‌گزال بانه هدف تیراندازی نیروهای مسلح رژیم قرار گرفته و کشته شده است	کشته شده است	بانه	نامق غلامی	۲۴
۱۳۹۷/۱۰/۲۳	در مرز هنگ‌گزال بانه هدف تیراندازی نیروهای مسلح رژیم قرار گرفته است	زخمی شده است	بانه	جبار احمدی	۲۵
۱۳۹۷/۱۰/۲۳	هدف تیراندازی مسقیم نیروهای مسلح رژیم قرار گرفته است و از ناحیه کمر زخمی شده است	زخمی شده است	سردشت	سیروان حسن‌زاده	۲۶
۱۳۹۷/۱۰/۲۴	بعلت تعقیب و گریز از سوی نیروهای مسلح در رودخانه نوکان افتاده و غرق شده است	کشته شده است	سردشت	عثمان رمضانی	۲۷
۱۳۹۷/۱۰/۲۴	به‌دلیل ماندن بیش از حد در سرما و خون‌مردگی هر دو دستش قطع و معلول شده است	معلولیت	سلماس	هاشم ...	۲۸
۱۳۹۷/۱۰/۲۴	در مابین ارتفاعات شرق و شمال کردستان از سرما تلف شده است	کشته شده است	چالدران	امیر طاهری	۲۹
۱۳۹۷/۱۰/۲۴	هدف تیراندازی نیروهای مسلح رژیم قرار گرفته است	زخمی شده است	ارومیه	افشین علی‌پور	۳۰
۱۳۹۷/۱۰/۲۴	هدف تیراندازی نیروهای مسلح رژیم قرار گرفته است	زخمی شده است	سردشت	ناصر عمری	۳۱
۱۳۹۷/۱۰/۲۵	هدف تیراندازی نیروهای مسلح رژیم قرار گرفته است و کشته شده است	کشته شده است	ارومیه	عبدالله یوسفی	۳۲
۱۳۹۷/۱۰/۲۵	هدف تیراندازی نیروهای مسلح رژیم قرار گرفته است	زخمی شده است	ارومیه	احسان خالیدی	۳۳

احدی را نمیتوان تحت شکنجه یا مجازات یا رفتاری قرار داد که ظالمانه و یا برخلاف انسانیت و شئون بشری یا موهن باشد.
(ماده ۵ اعلامیه جهانی حقوق بشر)

۱۳۹۷/۱۰/۲۹	به‌علت تعقیب و گریز نیروهای مسلح رژیم از ارتفاعات سقوط کرده و زخمی شده است	زخمی شده است	بانه	مسعود احمدزاده	۳۴
۱۳۹۷/۱۰/۲۹	به‌علت تعقیب و گریز نیروهای مسلح رژیم از ارتفاعات سقوط کرده و زخمی شده است	زخمی شده است	سردشت	که‌ریم فوره‌جی	۳۵
۱۳۹۷/۱۰/۲۹	در کوهستان‌های کانی‌خدای پیرانشهر هدف تیراندازی نیروهای مسلح رژیم قرار گرفته	زخمی شده است	مهاباد	عمر فقه	۳۶
۱۳۹۷/۱۱/۰۴	به‌علت تعقیب و گریز نیروهای مسلح رژیم از ارتفاعات سقوط کرده و زخمی شده است	زخمی شده است	سنندج	رحیم مردانی	۳۷
۱۳۹۷/۱۱/۰۴	هدف تیراندازی نیروهای مسلح رژیم قرار گرفته است	زخمی شده است	سردشت	سوران محمدی	۳۸
۱۳۹۷/۱۱/۰۸	هدف تیراندازی نیروهای مسلح رژیم قرار گرفته است و کشته شده است	کشته شده است	ماکو	حسین بلخکانلو اقدام	۳۹
۱۳۹۷/۱۱/۰۸	به‌علت ماندن در برف و سرما در کوهستان دچار خون‌مردگی شده است	کشته شده است	سقز	سامان صالحی	۴۰
۱۳۹۷/۱۱/۰۸	به‌علت ماندن در برف و سرمای کوهستان‌ها دچار خون‌مردگی شده است	کشته شده است	بانه	محمد کریمی	۴۱
۱۳۹۷/۱۱/۰۹	به‌علت تعقیب و گریز نیروهای مسلح رژیم از ارتفاعات سقوط کرده و زخمی شده است	زخمی شده است	سلماس	سامی رشیدی	۴۲
۱۳۹۷/۱۱/۱۲	هدف تیراندازی نیروهای مسلح رژیم قرار گرفته است	زخمی شده است	ماکو	اکبر محمدلو	۴۳
۱۳۹۷/۱۱/۱۳	هدف تیراندازی نیروهای مسلح رژیم قرار گرفته است	زخمی شده است	بانه	عثمان کلاگیز	۴۴
۱۳۹۷/۱۱/۱۴	در منطقه‌ی نور هدف تیراندازی نیروهای مسلح رژیم قرار گرفته است	زخمی شده است	بانه	مهدی فاروق‌زاده	۴۵
۱۳۹۷/۱۱/۱۶	در منطقه‌ی نور هدف تیراندازی نیروهای مسلح رژیم قرار گرفته است	زخمی شده است	بانه	آرمان فلاحی	۴۶

احدی را نمیتوان خودسرانه توقیف، حبس یا تبعید نمود.
(ماده ۹ اعلامیه جهانی حقوق بشر)

۱۳۹۷/۱۱/۱۸	هدف تیراندازی نیروهای مسلح رژیم قرار گرفته است	زخمی شده است	سندج	ابراهیم افضلی	۴۷
۱۳۹۷/۱۱/۱۸	هدف تیراندازی نیروهای مسلح رژیم قرار گرفته است	زخمی شده است	سردشت	سامان بخشی	۴۸
۱۳۹۷/۱۱/۲۵	از سوی نیروهای مسلح رژیم هدف تیراندازی مستقیم قرار گرفته و از ناحیه‌ی پا زخمی شده است	زخمی شده است	پیرانشهر	عثمان مام‌حسن	۴۹
۱۳۹۷/۱۱/۲۸	در منطقه‌ی هنگژال از سوی نیروهای مسلح رژیم هدف تیراندازی مستقیم قرار گرفته و کشته شده است	کشته شده است	بانه	بختیار حسنی	۵۰
۱۳۹۷/۱۱/۳۰	از سوی نیروهای مسلح رژیم هدف تیراندازی مستقیم قرار گرفته و از ناحیه‌ی پا زخمی شده است	زخمی شده است	بانه	غریب تاجی	۵۱
۱۳۹۷/۱۲/۰۱	در پیرانشهر از سوی نیروهای مسلح رژیم هدف تیراندازی مستقیم قرار گرفته و از ناحیه‌ی پا زخمی شده است	زخمی شده است	نقده	امید حیدری	۵۲
۱۳۹۷/۱۲/۰۵	از سوی نیروهای مسلح رژیم هدف تیراندازی مستقیم قرار گرفته و از ناحیه‌ی کمر زخمی شده است	زخمی شده است	خوی	مجید عظمی	۵۳
۱۳۹۷/۱۲/۱۰	در کوهستان‌های مرزی ایران و عراق به‌علت سرما و یخبندان جان باخته است	جان باخته است	ارومیه	فرهاد نقشی	۵۴
۱۳۹۷/۱۲/۱۰	در کوهستان‌های مرزی ایران و عراق به‌علت سرما و یخبندان جان باخته است	جان باخته است	ارومیه	طاهر ادبی	۵۵
۱۳۹۷/۱۲/۱۰	در کوهستان به‌علت سرمازدگی شدید در بیمارستان بستری و تحت نظر پزشکی قرار گرفته است	زخمی شده است	ارومیه	بهزاد خلیلی	۵۶
۱۳۹۷/۱۲/۱۱	از سوی نیروهای مسلح رژیم هدف تیراندازی مستقیم قرار گرفته و زخمی شده است	زخمی شده است	پیرانشهر	محمد شمایل	۵۷
۱۳۹۷/۱۲/۱۱	از سوی نیروهای مسلح رژیم هدف تیراندازی مستقیم قرار گرفته و زخمی شده است	زخمی شده است	ارومیه	شفیع صمدی	۵۸
۱۳۹۷/۱۲/۱۲	پدر دو فرزند و در منطقه‌ی گوری پتکی هدف تیراندازی مستقیم نیروهای مسلح رژیم قرار گرفته و کشته شده است	کشته شده است	پیرانشهر	سیدواحد برزنجی	۵۹
۱۳۹۷/۱۲/۱۷	از سوی نیروهای مسلح رژیم هدف تیراندازی مستقیم قرار گرفته است	زخمی شده است	پیرانشهر	ابوبکر شختانی	۶۰
۱۳۹۷/۱۲/۲۰	۱۵ ساله و در کوهستان از ارتفاعات سقوط کرده و جان باخته است	جان باخته است	مریوان	افشار صیادی‌نیاز	۶۱
۱۳۹۷/۱۲/۲۳	۵۰ ساله و از سوی نیروهای مسلح رژیم هدف تیراندازی مستقیم قرار گرفته است	زخمی شده است	بانه	رئوف عارفی	۶۲
۱۳۹۷/۱۲/۲۵	از سوی نیروهای مسلح رژیم هدف تیراندازی مستقیم قرار گرفته است	زخمی شده است	باینگان پاوه	مسعود تیموری	۶۳
۱۳۹۷/۱۲/۲۸	۴۵ ساله به‌علت سرما و سکنه‌ی قلبی جان باخته است	جان باخته است	مریوان	عارف اداک	۶۴
۱۳۹۷/۱۲/۲۸	از سوی نیروهای مسلح رژیم هدف تیراندازی مستقیم قرار گرفته است	زخمی شده است	بانه	ریبوار اهل روستای بوین	۶۵
۱۳۹۷/۱۲/۲۸	از سوی نیروهای مسلح رژیم هدف تیراندازی مستقیم قرار گرفته است	زخمی شده است	نوسود	جبار محمودی	۶۶
۱۳۹۷/۱۲/۲۹	از سوی نیروهای مسلح رژیم هدف تیراندازی مستقیم قرار گرفته است	زخمی شده است	ارومیه	سیامند خلیلی	۶۷

هر کس با مساوات کامل حق دارد که دعوايش بوسيله دادگاه مستقل و بیطرفی منصفانه و علنا رسیدگی بشود و چنین دادگاهی در باره حقوق و الزامات او یا هر اتهام جزائی که به او توجه پیدا کرده باشد، اتخاذ تصمیم بنماید.
(ماده ۱۰ اعلامیه جهانی حقوق بشر)

اطلاعات و مشخصات اعدام‌شدگان طی سه ماهه‌ی زمستان سال ۱۳۹۷

ردیف	مشخصات	مشخصات	علت و محل اجرای حکم اعدام	تاریخ
۱	زمان رضایی	زمان رضایی	۶۰ ساله به اتهام قتل عمد در زندان مرکزی ارومیه اعدام شده است	۱۳۹۷/۰۸/۱۰
۲	مجتبی میرزازاده	مجتبی میرزازاده	به اتهام قتل عمد در زندان مرکزی شیروان اعدام شده است	۱۳۹۷/۱۲/۰۱
۳	علی شکری	علی شکری	به اتهام قتل عمد در زندان مرکزی قزوین اعدام شده است	۱۳۹۷/۱۱/۲۲
۴	نورالدین سلامی	نورالدین سلامی	به اتهام قتل عمد در زندان مرکزی زنجان اعدام شده است	۱۳۹۷/۱۲/۱۲
۵	ناجی عمرزاده	ناجی عمرزاده	به اتهام قتل عمد در زندان مرکزی ارومیه اعدام شده است	۱۳۹۷/۱۲/۲۰
۶	حسین ابراهیمی	حسین ابراهیمی	به اتهام قتل عمد در زندان مرکزی ارومیه اعدام شده است	۱۳۹۷/۱۲/۲۰
۷	خلیل صالحی	خلیل صالحی	به اتهام قتل عمد در زندان مرکزی ارومیه اعدام شده است	۱۳۹۷/۱۲/۲۰

هر کس حق دارد که از آزادی فکر، وجدان و مذهب بهره مند شود. این حق متضمن آزادی تغییر مذهب یا عقیده و همچنین متضمن آزادی اظهار عقیده و ایمان میباشد و نیز شامل آزادی تعلیمات مذهبی و اجرای مراسم دینی است. هر کس میتواند از این حقوق منفردا یا مجتمعا بطور خصوصی یا بطور عمومی برخوردار باشد.
(ماده ۱۸ اعلامیه جهانی حقوق بشر)

افرادی که در سه ماهه‌ی زمستان سال ۱۳۹۷ قربانی انفجار مین شده‌اند

ردیف	مشخصات	ساکن	شغل	نوع زیان	چگونگی حوادث	تاریخ
۱	روح‌الله پایاب	دهلران	مین یاب	زخمی شده است	به هنگام خنثی کردن مین و انفجار آن زخمی شده است	۱۳۹۷/۱۰/۰۲
۲	حسن خراسان	دهلران	شهروند	زخمی شده است	به‌علت انفجار مین پایش قطع شده است	۱۳۹۷/۱۰/۱۰
۳	... محمودزاده	مهران	راننده لودر	زخمی شده است	هنگام بارگیری ماسه، انفجار مین رخ داده است و زخمی شده است	۱۳۹۷/۱۰/۲۳
۴	علی‌رضار نادعلی	اصفهان	سرباز	کشته شده است	در قصرشیرین روی مین رفته و کشته شده است	۱۳۹۷/۱۰/۲۴
۵	علیرضا مشرفی	مشهد	سرباز	کشته شده است	در قصرشیرین روی مین رفته و کشته شده است	۱۳۹۷/۱۰/۲۴
۶	حدید باباجانی	روانسر	کولبر	زخمی شده است	به‌علت انفجار از ناحیه‌ی پا به شدت زخمی شده است	۱۳۹۷/۱۰/۲۸
۷	اسعد زمانی	بانه	کولبر	زخمی شده است	به‌علت انفجار مین یکی از پاهایش را از دست داده است	۱۳۹۷/۱۱/۰۷
۸	خالق میرگ‌نخشینی	بانه	کولبر	زخمی شده است	به‌علت انفجار مین از ناحیه‌ی پا به شدت زخمی شده است	۱۳۹۷/۱۱/۰۷
۹	جواد کریمی	دهلران	دامدار	زخمی شده است	به‌علت انفجار مین از ناحیه‌ی پا به شدت زخمی شده است	۱۳۹۷/۱۱/۱۳
۱۰	غفور حمزه‌عزیز	پیرانشهر	کولبر	زخمی شده است	به‌علت انفجار مین یکی از پاهایش قطع شده است	۱۳۹۷/۱۱/۱۴
۱۱	رمضان شاهی‌وند	سرپل‌ذهاب	مین‌روب	زخمی شده است	به هنگام خنثی کردن مین و انفجار آن زخمی شده است	۱۳۹۷/۱۱/۱۴
۱۲	سعید چنانی	دهلران	مهاجر	کشته شده است	در دشت عباس به‌علت انفجار مین کشته شده است	۱۳۹۷/۱۲/۱۱

هر کس حق آزادی عقیده و بیان دارد و حق مزبور شامل آنست که از داشتن عقاید خود بیم و اضطرابی نداشته باشد و در کسب اطلاعات و افکار و در اخذ و انتشار آن، با تمام وسائل ممکن و بدون ملاحظات مرزی، آزاد باشد.
(ماده ۱۹ اعلامیه جهانی حقوق بشر)

کشورها باید از موجودیت و هویت ملی یا قومی، فرهنگی، دینی و زبانی پیروان در سرزمین‌های خود حمایت ایجاد شرایط را برای ارتقای این هویت تشویق کنند.
(ماده ۱ اعلامیه جهانی مربوط به حقوق اشخاص متعلق به پیروان ملی یا قومی، دینی و زبانی)

افرادی که در سه ماهه‌ی زمستان سال ۱۳۹۷ بازداشت و محکوم به حبس شده‌اند

ردیف	مشخصات	ساکن	شغل	چگونگی بازداشت	تاریخ
۱	سیما مردای	سلماس	شهروند	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت و به ۹ ماه حبس محکوم گردیده است	۱۳۹۷/۱۰/۰۲
۲	تحسین پیروزی	مریوان	سرباز	به اتهام عضویت در یکی از احزاب کرد اپوزیسیون رژیم به ۱۵ سال زندان محکوم شده است	قبلاً بازداشت شده
۳	رضا جعفرزاده	ارومیه	شهروند	۲۱ آذرماه به اتهام فعالیت سیاسی علیه رژیم، بازداشت و اوایل دیماه محل بازداشت وی مشخص شده است	۱۳۹۷/۱۰/۰۱
۴	اکبر قلی‌زاده	ارومیه	شهروند	۲۱ آذرماه به اتهام فعالیت سیاسی علیه رژیم، بازداشت و اوایل دیماه محل بازداشت وی مشخص شده است	۱۳۹۷/۱۰/۰۱
۵	صابر خوشایند	سرپل‌ذهاب	شهروند	۲۹ آذرماه به اتهام فعالیت سیاسی علیه رژیم، بازداشت و اوایل دیماه محل نگهداری وی مشخص شده است	۱۳۹۷/۱۰/۰۱
۶	شیرکوه علی‌محمدی	پیرانشهر	شهروند	۲۹ آذرماه به اتهام فعالیت سیاسی علیه رژیم، بازداشت و اوایل دیماه محل نگهداری وی مشخص شده است	۱۳۹۷/۱۰/۰۱

افراد متعلق به پیروان ملی یا قومی، دینی و زبانی حق دارند در نهان و به طور علنی، آزادانه و بدون مداخله یا هر شکل از تبعیض، از فرهنگ خاص خود بهره مند و برخوردار شوند، دین خود را اعلام و به آن عمل کنند، و به زبان خاص خود سخن بگویند.
(ماده ۲ اعلامیه جهانی مربوط به حقوق اشخاص متعلق به پیروان ملی یا قومی، دینی و زبانی)

۱۳۹۷/۱۰/۰۱	۲۹ آذرماه به اتهام فعالیت سیاسی علیه رژیم، بازداشت و اوایل دیماه محل نگهداری وی مشخص شده است	شهروند	پیرانشهر	اسعد محمودی	۷
۱۳۹۷/۱۰/۰۱	۲۹ آذرماه به اتهام فعالیت سیاسی علیه رژیم، بازداشت و اوایل دیماه محل نگهداری وی مشخص شده است	شهروند	پیرانشهر	کیوان نژادرسول	۸
۱۳۹۷/۱۰/۰۱	به زندان مرکزی سنندج برای تحمل ۴ سال محکومیتش منتقل گردید	نویسنده و مهندس	قروه	صابر نادری	۹
۱۳۹۷/۱۰/۰۱	به اتهام عضویت در یکی از احزاب کرد مخالف رژیم به ۳۰ سال حبس محکوم گردیده است	شهروند	پیرانشهر	محمد ابراهیمی	۱۰
۱۳۹۷/۱۰/۰۱	از سوی اداری اطلاعات به اتهام عضویت در احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	بوکان	سعید خاکی	۱۱
۱۳۹۷/۱۰/۰۱	از سوی اداری اطلاعات به اتهام عضویت در یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	سنندج	شیرکوه جمشیدی	۱۲
۱۳۹۷/۱۰/۰۱	از سوی اداری اطلاعات به اتهام عضویت در یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	کامیاران	پیمان محمدی	۱۳
۱۳۹۷/۱۰/۰۲	به‌اتهام انتقاد از رژیم و تجاوز به یک دختر به یک سال زندان محکوم شده است	نویسنده	ارومیه	صلاح‌الدین رنجبر	۱۴
۱۳۹۷/۱۰/۰۲	به‌اتهام تشویش نظم عمومی و تبلیغ علیه نظام به ۶ ماه زندان محکوم شده است	شهروند	ارومیه	هدایت سلامت	۱۵
۱۳۹۷/۱۰/۰۲	به‌علت فعالیت امنیتی علیه رژیم جمهوری اسلامی بازداشت شده است	شهروند	پیرانشهر	سیدلقمان طاهری	۱۶
۱۳۹۷/۱۰/۰۲	به‌علت فعالیت امنیتی علیه رژیم جمهوری اسلامی بازداشت شده است	شهروند	پیرانشهر	سهدید موسلح تاهیری	۱۷
۱۳۹۷/۱۰/۰۲	به‌علت فعالیت امنیتی علیه رژیم جمهوری اسلامی بازداشت شده است	مکانیک	پیرانشهر	سید رحیم (تراکتور ساز)	۱۸
۱۳۹۷/۱۰/۰۲	به‌علت فعالیت امنیتی علیه رژیم جمهوری اسلامی بازداشت و به ۵ ماه زندان محکوم شده است	شهروند	پیرانشهر	احمد فالته‌رش	۱۹
۱۳۹۷/۱۰/۰۲	به‌علت فعالیت امنیتی علیه رژیم جمهوری اسلامی بازداشت شده است	شهروند	ایلام	امیر برکتی	۲۰
۱۳۹۷/۱۰/۰۲	به‌علت فعالیت امنیتی علیه رژیم جمهوری اسلامی بازداشت شده است	شهروند	پاوه	جهانگیر محمودی	۲۱
۱۳۹۷/۱۰/۰۲	به‌اتهام عضویت در یکی از احزاب کرد مخالف رژیم به ۴ سال و ۴ روز حبس محکوم شده است	کشاورز	اشنویه	موسی محمودی	۲۲
۱۳۹۷/۱۰/۰۲	به اتهام عضویت در یکی از احزاب کرد مخالف رژیم به ۶ سال حبس محکوم شده است	شهروند	ارومیه	احمد رستگار	۲۳
۱۳۹۷/۱۰/۰۳	از سوی اداری اطلاعات به اتهام عضویت در یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	سقز	یعقوب خسروی	۲۴
۱۳۹۷/۱۰/۰۳	به اتهام عضویت در یکی از احزاب کرد مخالف رژیم به ۸ ماه حبس محکوم شده است	کشاورز	اشنویه	اهون پیروتی	۲۵

کلیه ملل دارای حق خودمختاری هستند. به موجب حق مزبور ملل وضع سیاسی خود را آزادانه تعیین و توسعه اقتصادی - اجتماعی و فرهنگی خود را آزادانه تأمین می‌کنند.
(ماده میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی)

۱۳۹۷/۱۰/۰۴	از سوی اداره‌ی اطلاعات به اتهام عضویت در یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	پاوه	مربوط محمدی	۲۶
۱۳۹۷/۱۰/۰۴	به ظن حمل بار قاچاق بازداشت و چند روز بعد به صورت موقت آزاد شده است	کولبر	سردشت	محمد ویسی	۲۷
۱۳۹۷/۱۰/۰۴	به اتهام حمل بار قاچاق بازداشت شده است	کولبر	ثلاثیاباجانی	علی حسن کاکه‌ویسی	۲۸
۱۳۹۷/۱۰/۰۶	از سوی اداره‌ی اطلاعات به اتهام عضویت در یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	پاوه	باسط محمدی	۲۹
۱۳۹۷/۱۰/۰۶	از سوی اداره‌ی اطلاعات به اتهام عضویت در یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	شاهوی کرماشان	پیمان محمدی	۳۰
۱۳۹۷/۱۰/۰۷	در پیرانشهر به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	ارومیه	سیامند شهنسوار	۳۱
۱۳۹۷/۱۰/۰۷	در پیرانشهر به اتهام همکاری کردن با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	ارومیه	شیرزاد شهنسوار	۳۲
۱۳۹۷/۱۰/۰۸	از سوی اداره‌ی اطلاعات به اتهام عضویت در یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	کامیاران	محمد رضایی	۳۳
۱۳۹۷/۱۰/۱۱	از سوی اداره‌ی اطلاعات به اتهام عضویت در یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	کامیاران	فاضل قیتاسی	۳۴
۱۳۹۷/۱۰/۱۱	از سوی اداره‌ی اطلاعات به اتهام عضویت در یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	کامیاران	رضا اسعدی	۳۵
۱۳۹۷/۱۰/۱۱	از سوی اداره‌ی اطلاعات به اتهام عضویت در یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	کامیاران	هادی کمانگر	۳۶
۱۳۹۷/۱۰/۱۲	از سوی اداره‌ی اطلاعات به اتهام عضویت در یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	وکیل	سنندج	فرهاد محمدی	۳۷
۱۳۹۷/۱۰/۱۲	به اتهام نوشتن و انتقاد از رهبر به ۳ سال حبس محکوم گردیده است	روزنامه‌نگار	مریوان	مختار زارعی	۳۸

” حق زندگی از حقوق ذاتی شخص انسان است. این حق باید به موجب قانون حمایت بشود. هیچ فردی را نمی‌توان خودسرانه (بدون مجوز) از زندگی محروم کرد.
(ماده ۶۵ میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی)

۱۳۹۷/۱۰/۱۳	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	فعال مدنی	اشنویه	سهراب رخشا	۳۹
۱۳۹۷/۱۰/۱۳	۱۷ ساله و به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	دانش‌آموز	بانه	بارزان بابکری	۴۰
۱۳۹۷/۱۰/۱۳	۱۷ ساله و به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	دانش‌آموز	بانه	مهدی کانی‌سوری	۴۱
۱۳۹۷/۱۰/۱۳	۱۷ ساله و به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	دانش‌آموز	بانه	میلاذ رحیمی	۴۲
۱۳۹۷/۱۰/۱۵	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	بانه	سامان خضرپور	۴۳
۱۳۹۷/۱۰/۱۵	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	فعال محیط‌زیست	کامیاران	عیسی فیضی	۴۴
۱۳۹۷/۱۰/۱۵	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	فعال محیط‌زیست	کامیاران	حسین کمانگر	۴۵
۱۳۹۷/۱۰/۱۵	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	فعال محیط‌زیست	کامیاران	راشد منتظری	۴۶
۱۳۹۷/۱۰/۱۵	۱۸ ساله و به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	پاوه	زانبار قادرپور	۴۷
۱۳۹۷/۱۰/۱۶	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	روزنامه‌نگار	کامیاران	آمانج قربانی	۴۸
۱۳۹۷/۱۰/۱۶	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	قصاب	کامیاران	بختیار کمانگر	۴۹
۱۳۹۷/۱۰/۱۶	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	فعال مدنی	کامیاران	محسن حسینی	۵۰
۱۳۹۷/۱۰/۱۷	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	کارمند اداری آب	سندج	زانبار ضمیران	۵۱
۱۳۹۷/۱۰/۱۷	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	مریوان	آرام ادوی	۵۲
۱۳۹۷/۱۰/۱۷	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	مریوان	برهان ادوائیان	۵۳
۱۳۹۷/۱۰/۱۸	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم به ۲۰ ماه زندانی محکوم شده است	شهروند	بوکان	امید (هیرش) ابراهیمی	۵۴
اواخر شهریورماه بازداشت شده است	به اتهام شرکت در اعتصاب سراسری روز ۲۱ شهریور کردستان به ۵ سال زندان محکوم گردیده است	شهروند	سردشت	وفا حیدری	۵۵
اواخر شهریورماه بازداشت شده است	به اتهام شرکت در اعتصاب سراسری روز ۲۱ شهریور کردستان به ۵ سال زندان محکوم گردیده است	شهروند	سردشت	محمد ...	۵۶

هر کس حق آزادی و امنیت شخصی دارد. هیچ کس را نمی‌توان خودسرانه (بدون مجوز) دستگیر یا بازداشت (زندانی) کرد. از هیچ کس نمی‌توان سلب آزادی کرد مگر به جهات و طبق آئین دادرسی مقرر به حکم قانون.
(ماده ۹۵ میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی)

۵۷	جعفر رسولپور	سردشت	شهروند	به اتهام شرکت در اعتصاب سراسری روز ۲۱ شهریور کردستان به ۱۸ ماه زندان محکوم گردیده است	اواخر شهریورماه بازداشت شده است
۵۸	بهمن دندانساز	سردشت	شهروند	به اتهام شرکت در اعتصاب سراسری روز ۲۱ شهریور کردستان به ۱۸ ماه زندان محکوم گردیده است	اواخر شهریورماه بازداشت شده است
۵۹	محمد لیلاانه	سردشت	شهروند	به اتهام شرکت در اعتصاب سراسری روز ۲۱ شهریور کردستان به ۱۸ ماه زندان محکوم گردیده است	اواخر شهریورماه بازداشت شده است
۶۰	محمد سویرو	سردشت	شهروند	به اتهام شرکت در اعتصاب سراسری روز ۲۱ شهریور کردستان به ۱۸ ماه زندان محکوم گردیده است	اواخر شهریورماه بازداشت شده است
۶۱	محمد امینی	سردشت	شهروند	به اتهام شرکت در اعتصاب سراسری روز ۲۱ شهریور کردستان به ۱۸ ماه زندان محکوم گردیده است	اواخر شهریورماه بازداشت شده است
۶۲	مسعود شمس‌نژاد	ارومیه	وکیل	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم به ۶ سال حبس محکوم شده است	۱۳۹۷/۱۰/۱۸
۶۳	محمدنعیم محمدپور	سنندج	شهروند	جهت تحمل ۱ سال حبس خود به زندان انتقال یافته است	۱۳۹۷/۱۰/۱۹
۶۴	فرهاد ملکی	سقز	شهروند	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم به ۱ سال زندان محکوم شده است	۱۳۹۷/۱۰/۱۹
۶۵	کیانوش قهرمانی	قصرشیرین	شهروند	به اتهام شرکت در تظاهرات سال گذشته به ۲۶ سال حبس محکوم گردیده است	از سال گذشته بازداشت شده است
۶۶	میلاذ فتحی	کرماشان	شهروند	به اتهام شرکت در تظاهرات سال گذشته به ۲ سال حبس محکوم گردیده است	از سال گذشته بازداشت شده است
۶۷	ایرج محمدی	پیرانشهر	قبلا زندانی سیاسی بوده	در شهرستان میاندوآب بازداشت و به اداری اطلاعات ارومیه منتقل شده است	۱۳۹۷/۱۰/۲۳
۶۸	انور سعیدی	جوانرود	شهروند	به اتهام فعالیت امنیتی علیه جمهوری اسلامی ایران بازداشت شده است	۱۳۹۷/۱۰/۲۴
۶۹	عبدالله ادوایی	مریوان	شهروند	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	۱۳۹۷/۱۰/۲۴
۷۰	(رحیم نارستی)	سردشت	کولبر	به اتهام عبور از مرز و تجارت در مناطق مرزی بازداشت شده است	۱۳۹۷/۱۰/۲۶
۷۱	احمد نوایی	سردشت	کولبر	به اتهام عبور از مرز و تجارت در مناطق مرزی بازداشت شده است	۱۳۹۷/۱۰/۲۶
۷۲	محمد ...	سردشت	کولبر	به اتهام عبور از مرز و تجارت در مناطق مرزی بازداشت شده است	۱۳۹۷/۱۰/۲۶
۷۳	ادریس محمدی	سنندج	فعال محیط زیست	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	۱۳۹۷/۱۰/۲۶
۷۴	آوات کرمی	سنندج	فعال محیط زیست	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	۱۳۹۷/۱۰/۲۶
۷۵	عطا رحمانزاده سقزی	سقز	شهروند	بازداشت و جهت تحمل ۱ سال حبس به زندان منتقل شده است	۱۳۹۷/۱۰/۲۷

درباره کلیه افراد که از آزادی خود محروم شده‌اند باید با انسانیت و احترام به حیثیت ذاتی شخص انسان رفتار کرد.
(ماده ۱۰ میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی)

۱۳۹۷/۱۰/۲۷	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	اشنویه	علی اسماعیلی	۷۶
۱۳۹۷/۱۰/۲۷	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	اشنویه	عثمان حسنی	۷۷
۱۳۹۷/۱۰/۲۷	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	اشنویه	حسن موسوی	۷۸
۱۳۹۷/۱۰/۲۷	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	ارومیه	قادر زینی	۷۹
۱۳۹۷/۱۰/۲۹	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	کرماشان	یاسر محیبی	۸۰
قبلا بازداشت شده است	به اتهام فعال مذهبی علیه امنیت جمهوری اسلامی به اعدام محکوم شده است	بازاری	جوانرود	مهدی اصغرزاده	۸۱
۱۳۹۷/۱۰/۲۹	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	پیرانشهر	موسی اسماعیلی	۸۲
۱۳۹۷/۱۰/۳۰	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت و به ۷ سال زندان محکوم شده است	زندانی	پیرانشهر	محمد پتایش	۸۳
۱۳۹۷/۱۰/۳۰	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت و به ۷ سال زندان محکوم شده است	زندانی	پیرانشهر	کمال عبدالهی	۸۴
۱۳۹۷/۱۱/۰۱	برای تحمل حبس دو ساله اش به زندان منتقل شده است	فعال محیط زیست	سنندج	شهرام فرهادی	۸۵
۱۳۹۷/۱۱/۰۱	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	سنندج	مهران محمدی	۸۶
۱۳۹۷/۱۱/۰۱	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	کارشناس میراث فرهنگی	کرماشان	ناصر امینی‌خواه	۸۷
۱۳۹۷/۱۱/۰۱	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	بوکان	آکام قادری	۸۸
۱۳۹۷/۱۱/۰۱	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	کرماشان	(علی جهانفر) بارزان	۸۹
۱۳۹۷/۱۱/۰۱	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	کامیاران	پیمان حیدری	۹۰
۱۳۹۷/۱۱/۰۲	به جرم داشتن عکس پیشمرگ در موبایلش توسط اداری اطلاعات بازداشت شده است	۱۵ ساله	اشنویه	رشید مصطفی	۹۱
قبلا نیز بازداشت شده	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت و به ۵ سال حبس محکوم گردیده است	شهروند	مرگور ارومیه	عصمت صلحشور	۹۲
۱۳۹۷/۱۱/۰۳	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	پیرانشهر	عادل قادری	۹۳

همه در مقابل دادگاهها و دیوانهای دادگستری متساوی هستند. هر کس حق دارد به این که به دادخواهی او منصفانه و علنی در يك دادگاه صالح مستقل و بیطرف تشکیل شده طبق قانون رسیدگی بشود و آن دادگاه درباره حقانیت اتهامات جزائی علیه او یا اختلافات راجع به حقوق و الزمات او در مورد مدنی اتخاذ تصمیم بنماید.

(ماده ۱۴۵ ميثاق بين‌المللی حقوق مدنی و سیاسی)

۱۳۹۷/۱۱/۰۳	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	سنندج	فرشید فیض‌الهی	۹۴
۱۳۹۷/۱۱/۰۵	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	پیرانشهر	یوسف رسولی	۹۵
۱۳۹۷/۱۱/۰۶	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	سرپلذهاب	علی والایی	۹۶
۱۳۹۷/۱۱/۰۶	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	مریوان	محسن ادوایی	۹۷
۱۳۹۷/۱۱/۰۶	به جرم خواندن ترانه و سرودهای ناسیونالیستی و سیاسی بازداشت شده است	هنرمند	کرماشان	(سامان بهفر) جرجیس	۹۸
۱۳۹۷/۱۱/۰۸	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم به ۴ ماه حبس محکوم گردیده است	فعال شهروند	سنندج	اکبر گویلی	۹۹
قبلا بازداشت شده است	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم به ۳ سال و ۶ ماه زندان محکوم شده است	شهروند	اشنویه	یونس شریفی	۱۰۰
قبلا بازداشت شده است	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم به ۳ سال و ۶ ماه زندان محکوم شده است	شهروند	اشنویه	فتاح علی کرد	۱۰۱
قبلا بازداشت شده است	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم به ۳ سال زندان محکوم شده است	شهروند	اشنویه	حامد ظریفه	۱۰۲
قبلا بازداشت شده است	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم به ۲ سال و ۶ ماه زندان محکوم شده است	شهروند	اشنویه	محمد محمودتاش	۱۰۳
قبلا بازداشت شده است	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم به ۲ سال زندان محکوم شده است	شهروند	اشنویه	مجید دریایی	۱۰۴

هر کس حق آزادی فکر و وجدان و مذهب دارد. این حق شامل آزادی - داشتن یا قبول یک مذهب یا معتقدات به انتخاب خود، همچنین آزادی ابراز مذهب یا معتقدات خود، خواه بطور فردی یا جماعت خواه بطور علنی یا در خفا در عبادات و اجرای آداب و اعمال و تعلیمات مذهبی می‌باشد.

(ماده ۱۸۵ ميثاق بين‌المللی حقوق مدنی و سیاسی)

۱۰۵	محمدامین فضلی	اشنویه	شهروند	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم به ۲ سال زندان محکوم شده است	قبلا بازداشت شده است
۱۰۶	رزگار محمدی	پیرانشهر	شهروند	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم به ۶ ماه زندان محکوم شده است	۱۳۹۷/۱۱/۰۸
۱۰۷	سیاوش مصطفی‌زاده	سردشت	بازاری	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	۱۳۹۷/۱۱/۰۸
۱۰۸	عباس قادرزاده	سقز	کولبر	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	۱۳۹۷/۱۱/۰۸
۱۰۹	شاپور ویسی	سنندج	شهروند	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	۱۳۹۷/۱۱/۰۹
۱۱۰	رسول (هیمن) ایوه	بانه	شهروند	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	۱۳۹۷/۱۱/۰۹
۱۱۱	شاهپور ویسی	سنندج	شهروند	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	۱۳۹۷/۱۱/۰۹
۱۱۲	سلیمان محمدی‌نژاد	پیرانشهر	شهروند	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت و ۱ سال زندان محکوم شده است	۱۳۹۷/۱۱/۱۷
۱۱۳	باپیر برزه	پیرانشهر	شهروند	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است و به ۸ ماه حبس محکوم شده است	۱۳۹۷/۱۱/۱۷
۱۱۴	آروین اقبالی	بانه	شهروند	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	۱۳۹۷/۱۱/۱۷
۱۱۵	منصور فرج‌زاده	قوچان	شهروند	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت و به ۵ ماه زندان محکوم گردیده است	۱۳۹۷/۱۱/۱۷
۱۱۶	عیسی آذری	سوما و برادوست	روحانی	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	۱۳۹۷/۱۱/۱۷
۱۱۷	صلاح رعنائی	کامیاران	شهروند	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	۱۳۹۷/۱۱/۱۹
۱۱۸	حامد بهجتی	کامیاران	شهروند	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	۱۳۹۷/۱۱/۱۹
۱۱۹	کمال حسین‌پناهی	سنندج	معلم بازنشسته	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد اپوزیسیون بازداشت شده است	۱۳۹۷/۱۱/۲۱
۱۲۰	محمد سلیمی	سنندج	شهروند	به اتهام همکاری کردن با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	۱۳۹۷/۱۱/۲۲
۱۲۱	سیروان قربانی	سنندج	فعال سیاسی	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	۱۳۹۷/۱۱/۲۳
۱۲۲	زانبار دباغیان	سنندج	شهروند	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد اپوزیسیون بازداشت شده است به ۱ سال زندان محکوم شده است	۱۳۹۷/۱۱/۲۳
۱۲۳	جبار حاجی‌مرادی	سنقر	فعال سیاسی	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد اپوزیسیون بازداشت شده است	۱۳۹۷/۱۱/۲۵

هر کس حق اجتماع آزادانه با دیگران را دارد از جمله حق تشکیل سندیکا (اتحادیه‌های صنفی) و الحاق به آن برای حمایت از منافع خود.
(ماده ۲۲ میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی)

۱۳۹۷/۱۱/۲۵	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد اپوزیسیون بازداشت شده است	فعال سیاسی	سنقر	کیومرث واعظی	۱۲۴
۱۳۹۷/۱۱/۲۵	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد اپوزیسیون بازداشت شده است	فعال سیاسی	سنقر	هادی باقری	۱۲۵
۱۳۹۷/۱۱/۲۵	به اتهام شرکت در تجمعات و اعتراضات معلمین بازداشت شده است	معلم	سنندج	مختار اسدی	۱۲۶
۱۳۹۷/۱۱/۲۵	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد اپوزیسیون بازداشت و به ۴ سال زندان محکوم شده است	شهروند	نقده	محمدامین شیخ‌آبادی	۱۲۷
۱۳۹۷/۱۱/۲۵	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد اپوزیسیون بازداشت و به ۵ سال زندان محکوم شده است	فعال مدنی	سنندج	سحر کاظمی	۱۲۸
۱۳۹۷/۱۱/۲۵	به جرم برافراشتن پرچم کردستان بازداشت شده است	ورزشکار	سنندج	آرزو میرکی	۱۲۹
۱۳۹۷/۱۱/۲۶	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد اپوزیسیون بازداشت شده است	شهروند	سقز	یاسین کنعانی	۱۳۰
۱۳۹۷/۱۱/۲۶	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد اپوزیسیون بازداشت شده است	شهروند	سقز	آسو رمضانزاده	۱۳۱
۱۳۹۷/۱۱/۲۷	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد اپوزیسیون بازداشت شده است	شهروند	سنندج	فردین کریمی	۱۳۲
۱۳۹۷/۱۱/۲۸	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد اپوزیسیون بازداشت شده است	فعال سیاسی	سنندج	آرمان وفایی	۱۳۳
۱۳۹۷/۱۱/۲۸	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد اپوزیسیون بازداشت شده است	فعال سیاسی	سنندج	شاهو فرجی	۱۳۴
۱۳۹۷/۱۱/۲۸	مقیم کشور آمریکا پس از مسافرت به ایران در منزل پدریش بازداشت شده است	فعال سیاسی	سنندج	افشین شیخ‌السلامی	۱۳۵
۱۳۹۷/۱۱/۲۸	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد اپوزیسیون بازداشت شده است	فعال محیط زیست	مریوان	ایرج رحیمزاده	۱۳۶
۱۳۹۷/۱۱/۲۸	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد اپوزیسیون بازداشت شده است	فعال محیط زیست	سنندج	ذکریا نقشبندی	۱۳۷
۱۳۹۷/۱۱/۲۸	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد اپوزیسیون بازداشت شده است	شهروند	کامیاران	فرزاد حسینی	۱۳۸
۱۳۹۷/۱۱/۲۹	به اتهام همکاری کردن با یکی از احزاب کرد اپوزیسیون بازداشت شده است	فعال کارگری	سنندج	اقبال شعبانی	۱۳۹
۱۳۹۷/۱۱/۲۹	متاهل و دارای فرزند، به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد اپوزیسیون بازداشت شده است	شهروند	سقز	آرام بهرامی	۱۴۰
۱۳۹۷/۱۱/۲۹	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد اپوزیسیون بازداشت و به ۵ سال حبس محکوم شده است	فعال مدنی	ارومیه	مجید تیباش	۱۴۱
۱۳۹۷/۱۱/۲۹	به اتهام تبلیغ علیه امنیت ملی بازداشت و به ۱ سال زندان محکوم شده است	فعال فرهنگی	دیواندره	امید شاه‌محمدی	۱۴۲

حق امنیت و ایمنی شخص، از افراد در برابر هرگونه آسیب عمدی جسمی و روحی محافظت می‌کند، چه قربانی زندانی بوده باشد و چه نباشد. برای مثال، مأموران کشور عضو زمانی که جراحات توجیه‌ناپذیری به افراد وارد می‌کنند، حق برخورداری از امنیت و ایمنی فرد را نقض می‌کنند. [بند ۹ آزادی و امنیت شخص، تفسیر کلی ماده ۹ میثاق، شماره ۳۵]

۱۳۹۷/۱۱/۳۰	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد اپوزیسیون بازداشت شده است	فعال مدنی	سنندج	سلمان عابدی	۱۴۳
۱۳۹۷/۱۲/۰۱	مسئول آموزش شاخه‌ی کردستانی حزب وحدت ملی است و از سوی اطلاعات بازداشت شده است	فعال سیاسی	سنندج	پویا احمدی	۱۴۴
۱۳۹۷/۱۲/۰۱	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد اپوزیسیون بازداشت شده است	فعال محیط زیست	سنندج	آرمین ایسپرلوس	۱۴۵
۱۳۹۷/۱۲/۰۲	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد اپوزیسیون بازداشت شده است	هنرمند	ارومیه	پیمان میرزاده	۱۴۶
۱۳۹۷/۱۲/۰۵	به اتهام ارتباط با گروه‌های سلفی به اعدام محکوم شده است	ورزشکار	سرپل‌ذهاب	فریدون ذاکری‌نسب	۱۴۷
۱۳۹۷/۱۲/۰۶	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد اپوزیسیون بازداشت شده است	شهروند	سنندج	علی الله‌ویسی	۱۴۸
۱۳۹۷/۱۲/۰۶	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد اپوزیسیون بازداشت شده است	شهروند	مریوان	محمد محمدی	۱۴۹
۱۳۹۷/۱۲/۰۶	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد اپوزیسیون بازداشت شده است	شهروند	مریوان	آرمان سلیمانی	۱۵۰
۱۳۹۷/۱۲/۰۸	به اتهام فعالیت امنیتی و تحریک دانش‌آموزان علیه رژیم بازداشت شده	معلم	ارومیه	پیمان نقشبندی	۱۵۱
۱۳۹۷/۱۲/۰۹	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	ارومیه	شاهین گلهداری	۱۵۲
۱۳۹۷/۱۲/۱۱	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	سنندج	مجید رزم‌آرا	۱۵۳
۱۳۹۷/۱۲/۱۳	قبلاً بازداشت شده بود و به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد اپوزیسیون به ۶ سال زندان محکوم شده است	فعال کارگری	اشنویه	بهنام ابراهیم‌زاده	۱۵۴
۱۳۹۷/۱۲/۱۳	به اتهام فراخوان و دعوت به اعتصاب در کردستان به ۳ سال زندان محکوم شده است	فعال کارگری	سنندج	خالد حسینی	۱۵۵
۱۳۹۷/۱۲/۱۴	به اتهام اقدام و برنامه‌ریزی جهت اجرای مراسم نوروزی بازداشت و بعد از دو روز به‌صورت موقت آزاد شده است	فعال مدنی	سنندج	جمال اسدی	۱۵۶
۱۳۹۷/۱۲/۱۶	به اتهام اقدام و برنامه‌ریزی به‌منظور گرامیداشت روز جهانی هشتم مارس بازداشت و بعد از دو روز به‌صورت موقت آزاد شده است	فعال مدنی	سنندج	سیران سعیدپور	۱۵۷
۱۳۹۷/۱۲/۱۸	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم به ۵ سال زندان محکوم شده است	شهروند	ارومیه	فرشاد عباسی	۱۵۸
۱۳۹۷/۱۲/۱۸	به اتهام فعالیت سیاسی و امنیتی بازداشت شده است	فعال کارگری	سنندج	توفیق محمدی	۱۵۹
۱۳۹۷/۱۲/۱۹	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	پیرانشهر	قادر محمدی‌پور	۱۶۰

کشورهای عضو میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی باید در قوانین کهنه شده و منسوخ تجدید نظر کنند و شیوه‌های رایج در زمینه سلامتی روحی را بازبینی نمایند تا از بازداشت خودسرانه پرهیز شود. کمیته حقوق بشر بر آسیب‌های ذاتی هرگونه محرومیت از آزادی و نیز زیان‌هایی که بستری کردن بدون رضایت خود فرد می‌تواند در پی داشته باشد تأکید می‌کند. [بند ۱۹ آزادی و امنیت شخص، تفسیر کلی ماده ۹ میثاق، شماره ۳۵]

۱۳۹۷/۱۲/۱۹	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	پیرانشهر	عزت محمودی	۱۶۱
۱۳۹۷/۱۲/۲۰	به اتهام اقدام و برنامه‌ریزی جهت اجرای مراسم نوروزی بازداشت شده است	فعال مدنی	سنندج	افشار فاتحی	۱۶۲
۱۳۹۷/۱۲/۲۰	پیشنماز روستای "ینگی نارخه" و به اتهام فعالیت سیاسی بازداشت شده است	روحانی	دیواندره	ملا محمد زارعی	۱۶۳
۱۳۹۷/۱۲/۲۲	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	سقز	زانکو امیری	۱۶۴
پیشتر بازداشت شده بود	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم به ۵ سال زندان محکوم شده است	شهروند	مریوان	بریار کاهه	۱۶۵
پیشتر بازداشت شده بود	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف به ۶ سال و ۶ ماه زندان محکوم شده است	شهروند	مریوان	وشیار کسرایی	۱۶۶
پیشتر بازداشت شده بود	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم به ۵ بسال زندان محکوم شده است	شهروند	مریوان	وریا فرجی	۱۶۷
۱۳۹۷/۱۲/۲۳	در شهر رامسر به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	فعال محیط زیست	کامیاران	جلال رستمی	۱۶۸
۱۳۹۷/۱۲/۲۷	به اتهام اقدام و برنامه‌ریزی جهت اجرای مراسم نوروزی بازداشت شده است	فعال مدنی	هرسین	علی رضایی	۱۶۹
۱۳۹۷/۱۲/۲۷	به اتهام اقدام و برنامه‌ریزی جهت برگزاری مراسم نوروزی بازداشت شده است	فعال مدنی	هرسین	یوسف کاکه‌وندی	۱۷۰
۱۳۹۷/۱۲/۲۸	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	۶۰ ساله	پیرانشهر	رحمان قاسمی	۱۷۱
۱۳۹۷/۱۲/۲۸	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	اشنویه	آسو گرمینی	۱۷۲
۱۳۹۷/۱۲/۲۸	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	سنندج (تنگیسر)	ولی نصری	۱۷۳
۱۳۹۷/۱۲/۲۸	به اتهام اقدام و برنامه‌ریزی در آستانه‌ی برگزاری مراسم نوروزی و درگیری با نیروهای مسلح بازداشت شده است	شهروند	دیواندره	محمد حنیفی	۱۷۴
۱۳۹۷/۱۲/۲۸	به اتهام اقدام و برنامه‌ریزی به‌منظور شرکت در مراسم نوروزی بازداشت شده است	نویسنده و شاعر	ایلام	حسین باقری (زاکان باران)	۱۷۵
۱۳۹۷/۱۲/۲۹	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	ارومیه	سمکو جعفری	۱۷۵
۱۳۹۷/۱۲/۲۹	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	بوکان	مصطفی جوادی	۱۷۶
۱۳۹۷/۱۲/۲۹	به اتهام همکاری با یکی از احزاب کرد مخالف رژیم بازداشت شده است	شهروند	بوکان	توفیق رحمانی	۱۷۷

دولت‌ها باید خشونت علیه زنان را محکوم نموده و نباید هیچ رسم، سنت یا ملاحظات مذهبی را برای وظیفه خود در رابطه با حذف آن بهانه کنند. دولت‌ها باید با استفاده از تمام شیوه‌های مناسب و بدون تاخیر یک سیاست حذف خشونت علیه زنان را تا پایان آن دنبال کنند. [ماده‌ی ۴ اعلامیه حذف خشونت علیه زنان]

اطلاعات بیشتر در مورد افرادی که از طریق خودکشی به زندگی خود خاتمه داده‌اند

ردیف	مشخصات	ساکن	سن	علت و چگونگی حادثه	تاریخ
۱	شکیلا رحیمی	سنندج	۲۴ ساله	روز ۲۵ آذرماه به‌دلیل مشکلات خانوادگی از طبقه ششم ساختمان خود را پرت کرده است	...
۲	آرمین رستمیان	مریوان	۱۴ ساله	به‌دلیل مشکلات خانوادگی از طریق حلق‌آویز نمودن خود به زندگیش خاتمه داده است	۱۳۹۷/۱۰/۰۳
۳	مهران حسنی	مهاباد	۱۹ ساله	به‌دلیل مشکلات خانوادگی از طریق حلق‌آویز نمودن خود به زندگیش خاتمه داده است	۱۳۹۷/۱۰/۰۸
۴	رنگین حسن‌زاده	سردشت	۲۸ ساله	به‌دلیل مشکلات خانوادگی از طریق حلق‌آویز نمودن خود به زندگیش خاتمه داده است	۱۳۹۷/۱۰/۰۹
۵	کیان معروفی	سردشت	۱۸ ساله	به‌دلیل مشکلات خانوادگی از طریق خوردن قرص به زندگی خود خاتمه داده است	۱۳۹۷/۱۰/۰۹
۶	آرش خضری	پیرانشهر	۱۹ ساله	به‌دلیل مشکلات خانوادگی از ارتفاع ساختمان خود را پرت کرده است	۱۳۹۷/۱۰/۱۲
۷	مینو دیدار	کامیاران	۲۳ ساله	به‌دلیل مشکلات خانوادگی از طریق حلق‌آویز نمودن خود به زندگیش خاتمه داده است	۱۳۹۷/۱۰/۱۳
۸	نوید خالدیان	سنندج	۲۶ ساله	به‌دلیل مشکلات خانوادگی از طریق خوردن قرص برنج به زندگی خود خاتمه داده است	۱۳۹۷/۱۰/۲۰

کشور عضو در صورت اقتضاء در زمینه‌های اجتماعی و اقتصادی و فرهنگی و غیره تدابیر خاص و معینی برای تأمین رشد و توسعه مطلوب برخی گروه‌های نژادی یا افراد وابسته به آنها و حمایت از این گروه‌ها و افراد اتخاذ می‌نمایند. این تدابیر بدین منظور اتخاذ می‌گردد که استیفای کامل حقوق بشری و آزادی‌های اساسی در شرایط متساوی برای ایشان تضمین شود ولی نباید پس از نیل به هدف موجب و منشأ حفظ حقوق غیرمتساوی و متمایز برای گروه‌های نژادی گردد.

(بند ۲ ماده‌ی ۲ کنوانسیون بین‌المللی رفع هر نوع تبعیض نژادی)

۱۳۹۷/۱۰/۲۱	به دلیل مشکلات خانوادگی از طریق حلق‌آویز نمودن خود به زندگیش خاتمه داده است	۱۶ ساله	سنندج	... سارا	۹
۱۳۹۷/۱۰/۲۳	به علت بیکاری و ناامیدی به زندگی خود پایان داده است	...	ایلام	علی الهی	۱۰
۱۳۹۷/۱۰/۲۳	در مسجد زندان مرکزی بوکان از طریق حلق‌آویز نمودن خود به زندگیش پایان داده است	زیندانی	بوکان	حسین فیضی‌پور	۱۱
۱۳۹۷/۱۰/۲۳	بنا به گزارش مسئولین زندان خوی در توالی خودکوشی کرده است	زیندانی	خوی	بهروز زینالی‌زاده	۱۲
۱۳۹۷/۱۰/۲۴	به دلیل مشکلات خانوادگی از طریق حلق‌آویز نمودن خود به زندگیش خاتمه داده است	۱۶ ساله	سنندج	شیما امجدی	۱۳
۱۳۹۷/۱۰/۲۸	بعد از فارغ‌التحصیلی از دانشگاه و اخذ مدرک لیسانس به علت بیکاری و ناامیدی از طریق حلق‌آویز کردن به زندگی خود خاتمه داده است	۲۵ ساله	سفر	یونس محمدزاده	۱۴
۱۳۹۷/۱۰/۲۶	به دلیل مشکلات خانوادگی از طریق حلق‌آویز نمودن خود به زندگیش خاتمه داده است	۲۸ ساله	اشنویه	صبری دشتی	۱۵
۱۳۹۷/۱۰/۲۶	به علت بیکاری و فقر و ناامیدی خودکوشی کرده است	۲۶ ساله	سنندج	مازیار الیاسی	۱۶
۱۳۹۷/۱۰/۲۸	به دلیل مشکلات خانوادگی از طریق حلق‌آویز نمودن خود به زندگیش خاتمه داده است	۱۶ ساله	روانسر	آیدا علی‌زاده	۱۷
۱۳۹۷/۱۰/۳۰	به دلیل مشکلات خانوادگی از طریق حلق‌آویز نمودن خود به زندگیش خاتمه داده است	۲۲ ساله	جوانرود	مصعب مصطفایی	۱۸
۱۳۹۷/۱۰/۳۰	به دلیل مشکلات خانوادگی خودسوزی کرده است	۱۹ ساله	ایلام	نهیبه عباسی	۱۹
۱۳۹۷/۱۱/۱۰	به دلیل مشکلات خانوادگی از طریق حلق‌آویز نمودن خود به زندگیش خاتمه داده است	۲۳ ساله	ملکشاهی	زهرا زبان‌تنها	۲۰
۱۳۹۷/۱۱/۰۵	به علت افسردگی با تزریق آمپول به زندگی خود پایان داده است	دانشجو	اشنویه	پریسا راوندی	۲۱
۱۳۹۷/۱۱/۰۷	به علت بیکاری و بدهکاری از طریق حلق‌آویز نمودن خود به زندگیش خاتمه داده است	بالای ۵۰ سال	دیواندره	فیروز شاه‌محمدی	۲۲
۱۳۹۷/۱۱/۱۱	به علت مشکلات خانوادگی با شلیک گلوله به زندگیش خاتمه داده است	۲۵ ساله	ارومیه	شهلا دشتی	۲۳
۱۳۹۷/۱۱/۱۱	به علت تهیدستی از طریق حلق‌آویز نمودن خود به زندگیش خاتمه داده است	۴۵ ساله	جوانرود	رئوف ابراهیمی	۲۴
۱۳۹۷/۱۱/۱۴	به علت مشکلات معیشتی با استعمال قرص برنج به زندگی خود پایان داده است	۳۴ ساله	سفر	فرخ شانسخه	۲۵
۱۳۹۷/۱۱/۱۴	به دلایل نامعلومی به زندگی خود خاتمه داده است	۳۰ ساله	پیرانشهر	سیاوش عبداللهرش	۲۶
۱۳۹۷/۱۰/۱۵	به علت مشکلات خانوادگی خودسوزی کرده و به زندگی خود خاتمه داده است	۲۸ سال	سفر	خدیجه (سیوه) سلیمی	۲۷
۱۳۹۷/۱۰/۱۵	مادر سه فرزند و به علت مشکلات خانوادگی از طریق حلق‌آویز کردن خود به زندگیش خاتمه داده است	۳۵ سال	مهاباد	فریده عبداللهرزاده	۲۸
۱۳۹۷/۱۰/۱۵	به علت افسردگی و ناامیدی از طریق حلق‌آویز کردن به زندگی خود خاتمه داده است	۲۳ ساله	مهاباد	رضا چوپانی	۲۹
۱۳۹۷/۱۱/۱۹	به دلایل مشکلات مالی از طریق خوردن بیش از حد قرص به زندگی خود خاتمه داده است	۴۰ ساله	ایلام	... بادپیما	۳۰
۱۳۹۷/۱۱/۲۰	به دلیل مشکلات خانوادگی خود را به دار آویخته است	۱۷ ساله	سردشت	دانیال شیخه‌پور	۳۱

کلیه ملل دارای حق خودمختاری هستند. به موجب حق مزبور ملل وضع سیاسی خود را آزادانه تعیین و توسعه اقتصادی - اجتماعی و فرهنگی خود را آزادانه تأمین می‌کنند.
(بند ۱ ماده ۱ میثاق بین‌المللی حقوق اقتصادی - اجتماعی و فرهنگی)

۱۳۹۷/۱۱/۲۱	مادر دو فرزند، بعد از کشتن فرزندان خود را حلق‌آویز کرده است	بالای ۳۰ سال	کرماشان	زهرا نعمتی	۳۲
۱۳۹۷/۱۱/۲۲	متأهل و به دلایل نامعلومی از طریق حلق‌آویز نمودن خود به زندگیش خاتمه داده است	۲۵ ساله	سنندج	سوما صلواتی	۳۳
۱۳۹۷/۱۱/۲۲	به دلیل فقر و تهیدستی با مصرف قرص برنج به زندگی خود خاتمه داده است	۱۸ ساله	کرماشان	سیروس محمودیان	۳۴
۱۳۹۷/۱۱/۲۴	سرباز بوده و به علت فقر به شیوهی حلق‌آویز نمودن خود به زندگی خود خاتمه داده است	۲۰ ساله	بوکان	عثمان خضری	۳۵
۱۳۹۷/۱۱/۲۶	فارغ‌التحصیل دانشگاه بوده و به علت بیکاری خود را حلق‌آویز نموده است	۳۰ ساله	روانسر	امید محمدی	۳۶
۱۳۹۷/۱۱/۲۸	بعد از بازداشت فرزندش از سوی نیروهای امنیتی با اسلحه‌ی گرم به زندگی خود خاتمه داده است	۴۷ ساله	ملکشاهی	حسین عزیزی	۳۷
۱۳۹۷/۱۱/۲۹	پس از درگیری لفظی با پدر خود به وسیله‌ی اسلحه‌ی وی به زندگی خود خاتمه داده است	۱۶ ساله	دهلران	زینب آزادی	۳۸
۱۳۹۷/۱۲/۰۱	حامله بوده و به علت مشکلات روحی و ناامیدی به شیوهی حلق‌آویز نمودن خود به زندگی خود خاتمه داده است	۲۲ ساله	سرپل‌ذهاب	پرشنگ کریمی	۳۹
۱۳۹۷/۱۲/۰۳	با مصرف قرص برنج به زندگی خود خاتمه داده است	بالای ۴۰ سال	ایلام	علی‌زمان معظمی	۴۰
۱۳۹۷/۱۲/۰۴	به علت مشکلات خانوادگی از طریق حلق‌آویز کردن خود به زندگیش خاتمه داده است	بالای ۳۰ سال	پیرانشهر	خدیجه گلزار	۴۱
۱۳۹۷/۱۲/۰۵	به علت مشکلات خانوادگی از طریق حلق‌آویز کردن خود به زندگیش خاتمه داده است	۱۸ ساله	بوکان	شهبو پایزیدپناه	۴۲
۱۳۹۷/۱۲/۱۰	مادر دو فرزند و بخاطر ناامیدی به شیوهی حلق‌آویز کردن خود به زندگیش خاتمه داده است	۲۵ ساله	سرپل‌ذهاب	پریسا نظری	۴۳
۱۳۹۷/۱۲/۱۲	به علت مشکلات خانوادگی از طریق حلق‌آویز کردن خود به زندگی خود خاتمه داده است	۲۴ ساله	ثلاث باباجانی	لیلا رضانی	۴۴
۱۳۹۷/۱۲/۱۵	حامله بوده و به علت فقر و بینوایی خودسوزی کرده است	۳۰ سال	کرماشان	فرشته کهراریان	۴۵
۱۳۹۷/۱۲/۱۸	به علت مشکلات خانوادگی خود را حلق‌آویز کرده است	۳۵ ساله	سقز	صالح حیدری	۴۶
۱۳۹۷/۱۲/۱۹	به دلایل نامعلومی خودکشی کرده است	۳۲ ساله	قروه	حامد مرادی	۴۷
۱۳۹۷/۱۲/۲۱	به علت مشکلات خانوادگی خود را به دار آویخته است	۱۶ ساله	ایلام	ندا اسماعیلی	۴۸
۱۳۹۷/۱۲/۲۳	به علت مشکلات خانوادگی خود را به دار آویخته است	۱۷ ساله	جوانرود	یسرا فتحی	۴۹
۱۳۹۷/۱۲/۲۷	در باغ شایگان به علت مشکلات خانوادگی از طریق حلق‌آویز نمودن خود به زندگی خود خاتمه داده است	۳۵ ساله	مهاباد	سعادت حسن‌نژاد	۵۰
۱۳۹۷/۱۲/۲۸	به علت مشکلات خانوادگی از طریق حلق‌آویز نمودن خود به زندگی خود خاتمه داده است	۲۳ ساله	دره‌شهر ایلام	زیبا نورمحمدی	۵۱
۱۳۹۷/۱۲/۲۸	به علت مشکلات خانوادگی از طریق حلق‌آویز نمودن خود به زندگی خود خاتمه داده است	.....	سقز	امید حسین‌پور	۵۲

کلیه ملل می‌توانند برای نیل به هدفهای خود در منابع و ثروتهای طبیعی خود بدون اخلال به الزامات ناشی از همکاری اقتصادی بین‌المللی مبتنی بر منافع مشترک و حقوق بین‌الملل آزادانه هر گونه تصرفی بنمایند. در هیچ مورد نمی‌توان ملتی را از وسایل معاش خود محروم کرد.

(بند ۲ ماده‌ی ۱ میثاق بین‌المللی حقوق اقتصادی - اجتماعی و فرهنگی)

لیست اطلاعات مربوط به قربانیان حوادث کار طی سه ماهه‌ی زمستان سال ۱۳۹۷

ردیف	مشخصات	ساکن	شغل	نوع زیان	چگونگی حادثه	تاریخ
۱	شهرام میرگساری	کامیاران	کارگر ساختمان	جان باخته است	در شهر رانیه‌ی کردستان عراق به‌علت سقوط از بلندی جان باخته است	۱۳۹۷/۱۰/۰۲
۲	لطیف حسینی	دیواندره	کارگر ساختمان	خفگی ناشی از نشت گاز	در شهر دزفول به‌علت گازگرفتگی جان باخته است	۱۳۹۷/۱۰/۲۲
۳	احمد احمدی	مهاباد	کارگر مرغداری	خفگی ناشی از نشت گاز	در شهر دزفول به‌علت گازگرفتگی جان باخته است	۱۳۹۷/۱۰/۲۱
۴	ابراهیم احمدپور	مهاباد	کارگر مرغداری	خفگی ناشی از نشت گاز	در شهر دزفول به‌علت گازگرفتگی جان باخته است	۱۳۹۷/۱۰/۲۱
۵	محمد مردای	دهلران	راننده کمباین	جان باخته است	هنگام تعمیر کمباین و گیر افتادن لای تسمه جان باخته است	۱۳۹۷/۱۱/۰۱
۶	محمد رضا صادقی	قروه	کارگر معدن طلا	جان باخته است	هنگام کار با دستگاه سنگبری جان باخته است	۱۳۹۷/۱/۱۹
۷	محمد ملایی	سنندج	جوشکار	جان باخته است	در تهران حین کار کردن و به‌دلیل حادثه‌ی کار جان باخته است	۱۳۹۷/۱۱/۱۳
۸	جلال زاهدی	سنندج	کارگر ساختمانی	جان باخته است	به‌علت برق‌گرفتگی جان باخته است	۱۳۹۷/۱۲/۱۵
۹	علی رحمانی	بانه	کارگر ساختمانی	جان باخته است	به‌علت سقوط از طبقه نهم یک ساختمان نیمه‌کاره جان باخته است	۱۳۹۷/۱۲/۲۰
۱۰	رحیم ایزدی	دهلران	کارگر ساختمانی	جان باخته است	به‌علت پایین افتادن از داربست جان باخته است	۱۳۹۷/۱۲/۲۰
۱۱	محمد رضا جوان	بوکان	کارگر ساختمانی	جان باخته است	در شهر یزد به‌علت سقوط از ساختمان جان باخته است	۱۳۹۷/۱۲/۲۰
۱۲	حامد قادری	سنندج	جوشکار	جان باخته است	در ثلاث‌باباجانی به‌علت برق‌گرفتگی جان باخته است	۱۳۹۷/۱۲/۲۲

هر دولت عضو این کنوانسیون، موظف است اقدامات لازم و موثر قانونی اجرائی، قضائی و دیگر امکانات را جهت ممانعت از اعمال شکنجه در قلمرو حکومتی خود، بعمل آورد. (ماده دوم کنوانسیون ضد شکنجه و رفتار یا مجازات خشن، غیر انسانی یا تحقیر کننده)

گزارش اجمالی نقض حقوق بشر در کردستان در سال ۱۳۹۷ شمسی

کشته و زخمی شدن ۲۴۲ کولبر، بازداشت ۶۴۱ فعال سیاسی، اعدام ۴۹ زندانی و ۸۴ قربانی انفجار مین در کردستان در سال ۱۳۹۷

در ادامه‌ی نقض سیستماتیک حقوق بشر در کردستان ایران توسط قوه‌ی قضائیه و دستگاه‌ها و نهادهای سیاسی و امنیتی جمهوری اسلامی، طی سال ۱۳۹۷ دست‌کم ۱۲۳۴ مورد خشن نقض حقوق بشر رخ داده است. مروری کوتاه خواهیم داشت بر مواردی خشن از نقض حقوق بشر در کردستان که در این سال اتفاق افتاده است:

کولبرکشی

در حالیکه کشتار کولبران و کسبه‌ی مناطق مرزی بخشی اساسی از موارد نقض حقوق بشر در کردستان است، طی مدت امسال ۲۴۲ کولبر و کاسبکار کرد با شلیک مستقیم نیروهای مسلح جمهوری اسلامی، انفجار مین، سقوط از ارتفاع به دلیل تعقیب و گریز و همچنین سرمازدگی کشته و زخمی شده‌اند. جزئیات نشان‌دهنده‌ی آنست که از میان آن ۱۴۲ قربانی ۸۰ تن از آنان کشته، و همچنین ۱۶۲ تن از آنان زخمی شده‌اند.

بازداشت و زندان

طی مدت این یک سال تا آنجا که منابع خبری بر آن صحنه گذاشته‌اند و در این باره به اطلاعات مربوطه دست یافته‌اند، ۶۴۱ تن از شهروندان عادی و فعالان مدنی و سیاسی در کردستان به اتهام فعالیت امنیتی و سیاسی علیه مصالح جمهوری اسلامی از سوی دستگاه‌های امنیتی بازداشت و روانه‌ی زندان شده‌اند. از میان این ۶۴۱ فردی که امسال بازداشت شده‌اند، دست‌کم ۱۶۵ تن از آنان پس از دادگاهی، متحمل احکام ۶ ماهه تا حکم طولانی مدت ۳۰ سال حبس شده‌اند، و مجموعاً ۵۸۱۰ ماه (۱۷۴۳۰۰ روز) حکم حبس برایشان صادر شده است. همچنین ۵ زندانی دیگر کرد به اتهام محاربه و عضویت در احزاب کرد اپوزیسیون رژیم محکوم به اعدام گشته‌اند؛ و ۳ زندانی کرد نیز در بازداشتگاه نهادهای امنیتی تحت شکنجه قرار گرفته و نهایتاً به قتل رسیده‌اند.

اعدام

آمار اعدام‌ها در کردستان طی سال ۱۳۹۷ دست‌کم ۴۹ تن بوده که با درنظر گرفتن نسبت جمعیت کرد در ایران و آمار اعدام در این کشور، در این مورد نیز کردها در رده‌ی نخست جدول مورد نقض حقوق بشر واقع شدن، قرار گرفته‌اند. بیشتر اعدام‌شدگان به اتهامات مربوط به مواد مخدر و تجاوز به دار آویخته شده‌اند، و همچنین شش زندانی سیاسی کرد به اتهام عضویت در احزاب کرد اپوزیسیون جمهوری اسلامی و ۸ زندانی دیگر کرد نیز به اتهام فعالیت امنیتی علیه رژیم (عضویت در گروه‌های سلفی) اعدام شده‌اند.

قربانیان انفجار مین

شمار قربانیان مین‌های خنثی نشده در سال ۱۳۹۷ دست‌کم ۸۴ تن بود که هویت ۴۸ تن از آنان برای رسانه‌ها و مراکز مدافع حقوق بشر محرز گشته است. با دقت در جزئیات از میان این ۴۸ تن ۳۷ تن از آنان زخمی و معلول شده‌اند، و نیز ۱۱ تن از آنان جانشان را از دست داده‌اند؛ اما مطمئناً آمار دقیق قربانیان انفجار مین -به دلیل اینکه پایگاه‌های رسمی خبر از انتشار آن سر باز می‌زنند و یا نام و هویت قربانیان را آشکار نمی‌کنند- از این تعداد که مرکز حقوق بشر کردستان به ثبت رسانده، بسیار بیشتر است. بر اساس آمارهای رسمی بیش از ۱۶ میلیون مین خنثی نشده‌ی بازمانده‌ی جنگ ایران و عراق در خاک ایران وجود دارد، همچنین در سال ۶۷ که جنگ مابین این دو کشور پایان یافته است تا تابستان سال ۹۳ -که آخرین آمار رسمی در این رابطه انتشار یافته است- حداقل ۳۶۸ تن در کردستان به دلیل انفجار مین جان خود را از دست داده‌اند و نیز ۱۶۰۰ تن زخمی شده‌اند.

هر دولت عضوی مراقب و مطمئن خواهد شد که تمام انواع شکنجه تحت قوانین جنائی، جرم محسوب گردد و برای کسی که مبادرت به انجام شکنجه میکند و یا کسی که در انجام این عمل با او مشارکت و همکاری می‌نماید، جرم شناخته شود.
(بند ۱ ماده چهارم کنوانسیون ضد شکنجه و رفتار یا مجازات خشن، غیر انسانی یا تحقیر کننده)

خودکشی

خودکشی در کردستان پدیده‌ی اسفبار دیگری است که به دلیل نبود حقوق و همچنین به حاشیه راندن کردستان از سوی حکومت، ضرر و زیان آن به نسبت سایر مناطق ایران ملموس‌تر است. آمارهای مرکز حقوق بشر کردستان ایران نشان می‌دهد که امسال دست کم ۱۷۰ تن از آن صدها نفری که به دلایل گوناگون همچون فقر و مشکلات خانوادگی اقدام به خودکشی کرده‌اند، متأسفانه اقداماتشان با موفقیت همراه بوده و منجر به فوت شده است. از این ۱۷۰ مورد ۶۲ مورد آن مربوط به مردان و ۱۰۸ مورد دیگر مربوط به زنان و نیز جوانترین آنها پسری ۱۲ ساله و مسن‌ترینشان یک مرد ۶۳ ساله بوده است. همچنین آمار کسانی که به خودکشی متوسل می‌شوند در این مدت زمانی بیش از دو برابر قربانیان این پدیده بوده است که یا خودکشی آنها به مرگ منجر نشده است و یا اقوام و بستگان‌شان سروقت به دادشان رسیده‌اند و از مرگ آنان جلوگیری کرده‌اند.

قربانیان حوادث کار

شمار قربانیان حوادث کار در کردستان طی سال ۹۷ بیش از ۲۰۰ تن بوده، که مرکز حقوق بشر کردستان هویت ۴۸ تن از آنان را ثبت نموده است. از این ۴۸ تن ۴۱ تن از آنان جان‌شان را از دست داده‌اند و ۷ تن دیگر نیز زخمی و معلول گشته‌اند. مرگ و جرح کارگران در کردستان به دلیل حوادث کار در حال است که تنها ۱۰ درصد این کارگران که به هنگام کار دچار سوانح کار می‌شوند دارای بیمه هستند، و ۹۰ درصد از آنان، به ویژه کارگران ساختمانی تحت پوشش هیچگونه بیمه‌ای نیستند. همچنین شرایط کارگران کرد در سال ۱۳۹۷ اسفبارتر و بحرانی‌تر از سال‌های گذشته بود. به دلیل بحران اقتصادی موجود و تورم بازار توان خرید کارگران چندین برابر پایین آمده است. علیرغم این نیز حقوق و دستمزد کارگران در اکثر کارخانه‌ها و ادارات دولتی مانند شهرداری با مشکل تعویق ۳ ماهه و حتی ۶ ماهه روبه‌رو بوده است و سوای تمامی این مشکلات؛ اخراج و از کار بیکار کردنشان نیز همواره همچون کابوسی وحشتناک بر سرشان سایه انداخته است.

آمار و اطلاعاتی که مرکز حقوق بشر کردستان در مورد نقض حقوق بشر در مناطق کردنشین ایران انتشار داده صرفاً شامل آن بخش از مواردی می‌شود که اخبار و اطلاعات آن آشکارا رسانه‌ای شده‌اند و از سوی منابع موثق بدان اشاره شده است، در غیر این صورت این مرکز بر آن باور است که آمار دقیق نقض حقوق بشر در کردستان توسط جمهوری اسلامی بسیار بیش از آمار است که منتشر شده است.

*جهت مشاهده‌ی نمودار نتایج و جزئیات نقض حقوق بشر در فصل بهار سال ۱۳۹۷ بر روی لینک موجود کلیک کنید:

<http://chawnews.com/?p=1751>

*جهت مشاهده‌ی نمودار نتایج و جزئیات نقض حقوق بشر در فصل تابستان سال ۱۳۹۷ بر روی لینک موجود کلیک کنید:

<http://chawnews.com/?p=1868>

*جهت مشاهده‌ی نمودار نتایج و جزئیات نقض حقوق بشر در فصل پاییز سال ۱۳۹۷ بر روی لینک موجود کلیک کنید:

<http://fa.chawnews.com/?p=1960>

*جهت مشاهده‌ی نمودار نتایج و جزئیات نقض حقوق بشر در فصل زمستان سال ۱۳۹۷ بر روی لینک موجود کلیک کنید:

<http://fa.chawnews.com/?p=2186>

از نشریات
کانون حقوق بشر
کردستان ایران

ایمیل:
ikhrc1@gmail.com

برای اطلاعات بیشتر
به وبسایت چاونیوز مراجعه نمایید:
www.fa.chawnews.com